

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Harcz a hatalomért.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Budapest, márczius 4.

Lapunk egy barátja, ki az irányadó politikai körökkel való összeköttetésénél fogva már több ízben kereste volt föl kitünő érte-sültségről tanuskodó soraival lapunkat, következőket írja a helyzetről.

A klerikális konzervatív ellenzék és mánáspárt mindent elkövetett, hogy a most folyó vitát betelejező bizalmatlansági szavazatnál összes embereit tűzbe vigye s a kormányt és a szabadelvű pártot leszavazza vagy legalább oly hatalmas kisebbséget manifesztáljon, hogy a kormány többsége a horvátok s nemzeti-ségi képviselők szavazataira redukálódjék s így ország-világ előtt nyilvánossá legyen, hogy a Bánffy kabinet és a szabadelvű párt csak a nemzetiségek jóvoltából az azoknak adott engedmények árán kormányozza az országot. Ezen nagy kirohanás előjátékául vagy legalább közvetlen okául tekinthető az Ugron féle szervezkedési akció s a kilépett Justhék ellen oly annyira kiélesztett azon vád, hogy ezek a kormánynak titkos támogatói; ezzel denunziálták őket a ma kiadott pamphletjökben a függetlenségi választó polgárság előtt s kényszerítették, hogy akarva-nem akarva egy szálíg leszavazzanak ok is a kormány ellen s helyet csinálni segítsenek meggyőződésük ellenére egy Héderváry-Apponyi-Szapáry féle konzervatív-arisztokrata kormánynak s hiveikből alakítandó új többségnek.

Hja ilyen a világ! A szájaskodó, henczegő hazugok kerekednek felül; nagy hangu frázisokba burkolják titkos szándékaikat, s bár mindenki tudja mit akarnak, mégis ok suhogtatják az erkölcsi kényszer

ostorát, s isten ments, hogy akkor és úgy ismerjük fel őket igaz mivoltukban, midőn végre a hatalom birtokába jutván, lekénytelenek vetni álarczaikat, hogy a husos fazék mellett lakmározzanak.

De hát miért éppen most, az appropriációs vita végén e nagy rugaszkodásuk? Kérdezik talán az „Aradi Közlöny” olvasói. Megmondhatom az okát. Valami szimatot kaptak Apponyi-Szapáryék, hogy Bánffy Dezső bárónak még sincsen a zsebében az országgyűlést feloszlató rendelet, s abban reménykednek, hogy ha a mostani kabinetnek kormányzását tervszerűen rendezett parlamenti botrányok s a mostani vitánál is alkalmazott és bevált obstrukciók által kompromittálják, vagy éppen le is szavazzák, szóval ha a Bánffy miniszterium és a szabadelvű párt tehetetlenségét a korona előtt ad oculos demonstrálják, nem az országgyűlés feloszlása fog bekövetkezni, hanem — a horvát bán meghívása, és ennek vezérlete alatt nem csak új kormány, de új többség, más névvel és más célokkal is fog alakittatni.

Ime, az az akna munka, mely a bécsi reakzionárius körök közbejöttével az udvarnál a Wekerle kormány ellen oly sikeresen működött, most nyíltan az appropriációs vitában s az annak végén történendő bizalmatlansági szavazatban találja folytatását a Bánffy kabinet ellen.

Hogy célzott ér-e a konzervatív arisztokrata párt a mostani parlamenti akciójával, vagy csak legalább egy olyan fél siker formát is, mint a Wekerle-kabinet megbuktatása és a horvát bán legutóbbi második meghívása... Ki tudná előre megmondani? A kormányt és a

szabadelvű pártot csak úgy tudnák leszavazni a tulajdonról, ha a liberális párt egy részét kecsegtetések vagy rémitgetések által rávehetnék, hogy távol maradjanak a szavazástól. Meg is tették ebbeli intézkedéseiket, és nagyon reménykednek a sikerben, pedig alighanem csalódnak, mert annak, hogy céljukat érik, két bökkenője is van: Először a szabadelvű párt a maga teljes egészében sokkal tisztessége-sebb, mint a milyennek azt a konzervatív klerikális ellenzék — saját maga után ítélve — gondolja; másodsor mert... mert némely — állítólag jobban értesült politikai körökben — nem tartják lehetetlennek, hogy az a bizonyos feloszlási rendelet mégis csak ott van báró Bánffy Dezső miniszterelnök zsebében, s a kormány leszavaztatása esetén nem a klerikális mánás párt és hatalomsóvár hiveinek osztozkodása, hanem az országgyűlés feloszlásával a nemzeti közvélemény ítélőszéke előtti rettenetes leszámolás következnek, mely a bécsi reakció és az ultramontán papi párttal szövetkezett konzervatív olygarcha klikket és különféle ellenzéki maskarában harcoló csatlósait mindenestül elseperné a parlamentáris közélet szinteréről.

Az itt előadottak után mindenki tiszta képet alkothat magának azon manó-ver miben létező, melyet az Apponyi és Szapáry grófok körül csoportosult konzervatívok a közjogi alapon álló pártok egyesülésének tetszetős czime alatt fuzió elnevezéssel inszczeniroztak, melyet a korona előtt is plausibilissé tenniök sikerült, s melynek az volt a tulajdonképeni be nem vallott, de az avatottak előtt jól ismert célja, hogy a horvát bán kormányelnöksége alatt a liberális párt megsem-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A kupében.

A vonat mormolva fut az éjszakában.
Ablakait a hó lán befüggönyözte.
A meleg kupének puha bársonyában
Csupán kettőn ülünk s nézünk néha össze.
— Unatkozok nagysád?

— Bizony.

— Hát szólhatok?

Sorsunk egy uton visz egydarab időre;
Nem kérdéses: ki ön? kegyed so: ki vagyok?
Ne is nézünk multra, se pedig jövőre:
A jelent osszuk meg, mint egy éji álmot,
S hoinap feledjük el. Ez érdekes. S elég.
Mondok én például egy jó mulatságot:
En vagyok most a férj s kegyed a feleség.

Ugye mily ostoba s képzeldős vagyok!
De lássa szép arcát minél tovább nézem
Szemeiből a fény ismerősen ragyog,
És én megújulni gyermekkorom érzem.
Egy bájos széke lány, a tisztartó lánya
Volt az én tavassom legszebbik virága.
Juliska vagy Vilma... bizony elfeledtem,
O volt az én első s egyetlen szerelmem,
Egy kicsi leucose volt nyaka gödröcskéjén
S édes angyalarcsa, mintha nagysád volna,

Sok emlék felrajzik most a szívem mélyén,
Mint a szegő méhkas. Nem tehetek róla.
Azóta nem láttam én a menyorságot.
Pedig lány és leucose van a földön elég.
Mondanék nagysádnak egy jó mulatságot:
Ha én a férj volnék s kegyed a feleség...
Hátha már is álom ringat össze minket,
Volt már ideálja? Higyje, hogy én vagyok
S lelkünk a multaknak rózsákkal behintett
Bájos országútján édesen andalog.

A vonat mormolva fut a sötét éjben,
A nő elpirultan lesüti szemét;
De a gondolata hozzám lángol, érzem!
S ajkamon elapad a bolondos beszéd,
S hallgatunk egy perczig. De mért esset gondba?
Azon tűnődik-e, magát hogy megmentse?

Mosolyog. Nyakáról a kendőt levonja.
Hát ott van a leucose.

GÁRDONYI GÉZA.

Küry Klára.

— Vendégszereplése alkalmából. —

Mától kezdve négy estén át vendégszereplél az aradi színpadon a budapesti népszínház ünnepelt divája, Küry Klára.

Az ország minden részében nagy érdeklődés kíséri pályafutását, s a ki csak a székesfővárosban megfordul, mindenki siet a népszínház osztagát látni, hallani.

Favart asszonyról irták, hogy a természet egy nap nászra kelt a művészettel s e kettő szerelméből született.

Ezt írjuk Küry Kláráról is, erről a pasirtacsicsérgéstű kis diváról, a kinek dallamos a szava, dallamos a járása, dallamos a neve. Egész lénye olyan, mint egy édes akkord.

Pár évvel ezelőtt „tenyeréből édes mézzel etetett” kegyence volt ő a fővárosi társas életnek. Szellem, élet kelt, a hol megjelent.

S már ekkor, a serdülő gyermekleányban, számtalanszor fényesen megnyilatkozott a színésznői s a zenei zsenialitás. Mikor beszéltek előtte a színpad dicsőséges világáról, akkor szemében valami különös fény villant meg, titkos művészi ábrándjainak fénye.

Egy jó barátja a drámai művészetnek akarta megnyerni őt. De a zene, ez volt az ő életeleme.

És nehéz küzdelmekre kelték lelkében a belénevelt társadalmi fogalmak, meg a művé-

misítésével egy új guvernementális párt alkottassék, melyből Wekerle, Csáky és Tiszákkal együtt az intranzigens szabad-elvűek, mint törpe minoritáskiszorítottán, abban Apponyi és Szapáry vigyék az ellenzéki kosztion megehült hiveikkel az irányadó szerepet.

Ez a törekvés a horvát bán visszalépésével és Bánffy bárónak miniszterelnökké történt kinevezésével egyelőre dugába dőlt, és pedig a liberális párt elvű magatartásának folytán. A mostani kabinettel folytatott alkudozások már csak a visszavonulás fedezetét képezték mindkét oldalról, és ebben Apponyinak sikerült magát ismét a katonai kérdések előterbe tölésével nyakig kompromittálnia fölfelé. Epen azért nem valószínű, hogy a korona a mostani kormányt és a szabad-elvű pártot elejtven, a horvát bán, vagy más arisztokrata meghívásával új kísérletet tegyen egy konzervatív guvernementális párt alakítására. Sokkal valószínűbb, hogy a minisztérium és szabad-elvű párt a küszöbön álló nagy és döntő csatában diadalt aratván, folytatja a szétszúzott ellenzékkel szemben szabad-elvű reformpolitikájának megvalósítását. — Ha pedig alkalomadtán szükségét látja, megcsinálja a fuziót is a szó nemesebb és valódi értelmében olyformán, hogy a választó polgárság által a Szapáryék, Apponyiék és Ugronék mandátumaival olyan férfiakat bizat meg, a kik szívvvel lélekkel csatlakoznak a szabad-elvű párthoz, hogy az ország liberális kormányzására és a kulturális haladás emelésére vállalt hivatása betöltésénél annak támogatására, nem pedig — mint a mostani közjogi alapon álló gyanus ellenzéki kottériáktól várható volna — e hivatásában akadályára legyenek.

BELFÖLD.

Két törvényjavaslat. A képviselőház közoktatási bizottsága előtt két törvényjavaslat fekszik, amelyeket még Csáky Albin gróf terjesztett a ház elé. Az egyik a budapesti kir. József-műegyetem helyiségeinek szaporításáról rendelkezik, a másik az egységes elméleti jogi államvizsgálatot szabályozza. Az elsőre nézve már Csáky gróf közvetlen utódja kijelentette, hogy visszavontnak kívánja tekinteni; a második törvényjavaslatról ugy Eötvös báró, mint Wlassics miniszter akként nyilatkozott, hogy módosítva fogják azt ujonnan beterjeszteni. A nevezett két törvényjavaslat tehát jelen alakjában nem kerül parlamenti tárgyalás alá.

szí hivatás, az a „szent örület“, a melyet a természet különös szeszélye beléhelyezett.

De lelkének művészi láza legyőzött minden akadályt.

Aláírta az első szerződést a kolozsvári nemzeti színházhoz. Hanem ekkor felhő borult szép nyílt homlokára s teie lett a szeme könnyel. Ebben a nagy, életére döntő pillanatban nem volt uralma többé azon a mélyen érző, sensibilis lelken, a melynek a világ csak gondtalan csapongását, fényes ragyogását látja.

Két év előtt elment Erdély fővárosába s lett a kincses Kolozsvár dalos pacsirtája.

Az egész város, szegény iparosok, lelkesülő tanuló, fejedelmek büszke, nemes sarjai egyként hozzáannával tömjéneztek s glóriát fontak feje köré.

Küry kisasszony tüneményeszerű egyéniség. A színjátékban egy mestere volt, — Küry Klári s ez az oka, hogy semmiféle iskola chablonja, semmiféle előkép modorossága nem feszélyezi nemes művészi egyéniségének érvényre jutását

Küry kisasszony művészetének legfényesebb vonásai az a bámulatosan kifejező elő-

Képviselőválasztás. A szombolyai kerületben Csokonics gróf jószágigazgatója Babics József — pártokivüli — egyhangulag képviselővé választatott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 7.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Josipovich, Schóber és Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen vannak Bánffy Dezső miniszterelnök, Perczel Dezső, Lukács László, Dániel Ernő, Wlassics Gyula Josipovich Imre Erdélyi Sándor, br. Fejérváry Géza miniszterek.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Dániel Ernő és Erdélyi Sándor megválasztása ellen kérvény nem adatott be. (Eljenzés.)

Végleg igazoltattak.

Pálffy Elemér bejelenti a zárszámadási bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

A költségvetési törvényjavaslat.

Apponyi Albert gr. a kifejlődött hosszú vitát egészen indokoltan tartja. Az ítélet melyet a kormányról a vita elején mondott, sajnálatára nem változott, legfőlebb, hogy a kormány részére még rosszabbá vált. Beszédére apró csipkedések voltak a válaszok s a leg-erősebb csipkedés is, amelylyel Wlassics azt mondta, hogy szülő a katonai akadémiával akar segíteni az ország bajain, gyöngé malicia volt. Hát ő azt visszavághatja azzal, hogy a kormány meg az ország bajait a polgári házassággal óhajtja orvosolni. (Tetszés balfelől.) A legkomolyabb vita egyrészt az egyházpolitikai törvények végrehajtása másrészt a fuzió ügyében fejlődött ki.

Ami az első illeti, kétségbe vonja, hogy a tanítók novelláris intézkedés nélkül megbizhatók volnának az anyakönyvvezetéssel. Ennek bizonyítása mindvégig sikertelen és kétségbeesett erőlködés maradt. Hasonló szerencsétlen törvénymagyarázat az, amit a belügyminiszter a zágrábi érseki titkár ügyében magának megengedett. Es hasonló az igazságügyminiszter az a kijelentése, hogy lehetséges külön törvény nélkül életbe léptetni a házassági törvényt. Mindez jellemzi a kormány törvényt magyarázó és respektáló intenczióit. (Tetszés balfelől.) De hát itt a figyelmeztetés suggerálás és itt az államférfini példakép nem a történet számos kimagasló, óvatosságra intő alakja, hanem a siket tajd. (Derűtség balfelől.) Am viselje ezekért a felelőséget a kormány és a többség. Ő az őt megillető felelőséget elvállalja. Elvállalja azért is, hogy az egyházpolitikai akcióit ő sürgette. De hogyan sür-

adás, a melylyel énekét kíséri, meg énekének az a csicsergő, csevegő, szívhez szóló zenéje, a mely megkacagtatja az embert a lelke mélyéből, majd meg úgy elandalit, mint egy holdvilágos éjjel.

Épp ily fényes vonásu művészetének — de talán az operette bohókás, zürzavaros, képtelen világába be se illik — az a mély, költői lélek, a mely egy-egy komolyabb jelenetben megnyilatkozik egész lényében, átszellemül arozan, tiszta ábrándok végtelenségében tündöklő szemlein, énekének szinte zsolozsmaszerű magasztosságában.

Ez a mély, költői lélek — a „szép“ e kiapadhatatlan forrása — párosulva egy okos fej tiszta gondolkodásával: ez magasabb küldetésre predesztinálta a kisasszonyt, mint a minő egy operette diváé.

Ő lesz — azt reméljük — az a géniusz, a ki inspirálni fogja a jövő népszinmű s vaudeville íróit azzal a nemes játékkal, beszédes énekkel, a melylyel majdan egyes alakoknak életet ad.

gette? Erett megfontolással, az izgalmak kerülésével kontemplálta az akcióit. Ezt szem elől tévesztették, s ezért feleljen tehát a többség. (Helyeslés balfelől.) Mert azt nem lehet kívánni tőle, hogy más megszorult párt taktikáját dőlőre zöldre segítse. (Helyeslés balfelől.)

Aztán attér a fuzióra, amelyet mult beszédében csak futólag érintett, de mert több szónok bőven fejtegette, bővebben szól ő is. Ő nemzeti követeléseit a katonai neveléssel kezdte és pedig azért, mert a katonai nevelés nem érinti a felség jogokat. Ebben Szapáryval egyetért, nincs kettőjük között eltérés. Ha ezen az uton haladtak volna a tárgyalások, akkor esetleg lehetett volna beszélni fuzióról. (Helyeslés balfelől.) Csáky Albinnak más az álláspontja. Ő nem akar elfeladást, de azt mondja, hogy egyesüljenek az evidens bajok orvoslására. Ha Csáky nem tudott lemondani a polgári házasság kötelező formájáról, mert ahhoz kötötte politikai állását, a nemzeti aspirációkról való lemondást ép oly kevéssé követelheti szőlőtől, aki szintén politikai feltevéseivel forrasztotta össze az ő aspirációit. (Tetszés balfelől.)

Tisza István nagy tévedésben van, a midőn a fuzió magyarázatában arra a dogmára jut, hogy a kiegyezési alap örök időkre szóló. Olyan dogma, a melyet aláírnia lehetetlen, mert megtagadása a nemzet fejlődésének. De ha Tisza ez álláspontjában a fuzionál nemcsak az eddigi törvénymagyarázatot, hanem egyben az eddigi politikát is akarná érvényesíteni, nem mondta meg, hogy melyik politikát mert 67. óta többféle politika érvényesült.

Itt felel Láng kisorsnylésére, melylyel a katonai oktatás nemzeti párti módjáról szólt. Utal Deákra, aki 48 előtt a magyar katonai oktatást sürgette s a Deák-párt több oszlopos tagjára, akik a kiegyezésnek szintén bűnűl tudták be a katonai akademia hiját. Tehát a nemzeti párt aspirációit táplálták legjobbjaink. Akik pedig ezt nem táplálják, azoknak a politikája nem nemzeti, hanem visszafejlődés politikája. Ennek a visszafejlődési politikának ő nem fog kapitulálni soha. (Zajos helyeslés balfelől.) Mert itt nem csak szülő egyéni reputációjáról van szó, hanem a kiegyezésből folyó jogokról is s ezeket cserben hagyni árulás volna a nemzet ellen. Itt a nemzet érdeke és az osztrák összmonarchia szellem küzdelme folyik s ebben a küzdelemben szülő és pártja ki fog tartani a nemzet érdekei mellett. (Helyeslés és tetszés balfelől.) De nem csak a hadsereg nézve vannak szőlőnek követelése. Kiterjednek ezek minden terre, kifelé és befelé egyaránt. Ehhez a politikához van kötevé szülő jövője, politikai existenciája s ha valaha kénytelen lenne látni, hogy a követeléseiben tévedett, akkor sem fuzionálna, hanem félreállna az utból. (Elénk helyeslés balfelől.) Nem fogadja el a költségvetést. (Hosszas eljenzés balfelől.)

Őt percz szünet volt, mely után

Ugron Gábor szólalt fel, hogy határozati javaslatának elfogadását kérje. Először köszönetet mond Apponyinak beszédeért, amelyben az erkölcsi szempontok úgy kidomborodtak, mert reméli, hogy az ilyen beszédek hallatára a kishitűség megszűnik, és látni fogja a külföld, hogy ez a nemzet nem meddő államférfiak felmutatásában. (Helyeslés a balon és a szélsőbalon, klerikális részen.) Jól esik hallani ilyen beszédeket különösen akkor, amidőn az ország vezetése olyan gyenge kezekbe van letéve, amikor Tisza István azt mondja, hogy az ország erejét be kell vinni a monarchia összességébe. Hisz az megtagadása a nemzet érdekeinek, ha a mi erőnkkel a monarchiát akarjuk konszolidálni. Es a jobboldal helyesli az ilyen nyilatkozatokat és ezzel figyelmezteti az ellenzékot, hogy annál állhatatosabban öröködjék a nemzet jogai felett. (Helyeslés balfelől és a klerikális szélbalon.) Elég bajunk nekünk az, hogy annyi közösség van közöttünk és Ausztria között, amennyi van, mert ez eléggé apasztja ereinket. Ha azt mondják, hogy Ausztriát már csak a dynastia tartja össze, miért van, hogy a monarchia súlypontját, Magyarországot elhanyagolják és a korona gondoskodásának csaknem kizárólagos részét Ausztria képezi? Mert féltik Magyarország supremáciájától a monarchiát. Sajnos, hogy ebben az osztrákoknak segédkeznek a magyarok. (Helyeslés balfelől.)

Budapest, márczius 7. (Baját tudósítunk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítunk a következőket sürgönyzi:

Ugron tovább beszélve folytatta támadását a kormány ellen a végül kijelentette, hogy a költségvetést elveti.

Uray Imre védte az ellenzéket és a reformátusokat, kiket Ugron a kormány-nal való paktálás miatt vádolt.

Holnap a vitát folytatják, s végül Bánffy felel az ellenzéki támadásokra, aztán névszerinti szavazás lesz.

Az ellenzék az utolsó szál-
lig együtt van, de a kormány-
nak azért jelentékeny többsége lesz.

Közigazgatási bizottsági ülések.

— Saját tudósítónktól. —

Aradvármegye és Aradváros közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését.

Mindkét ülésen Fábrián László főispán elnökölt. Az ülések jelentősebb mozzanatait külön cikkekben méltattuk.

Különböző referádák a következők.

I.

A megyénél.

Fábrián László főispán 9 óra után megnyitotta az ülést, miután a megjelenteket üdvözölte. Jelen voltak: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Ormos Péter kir. tanácsos, Vásárhelyi Béla, Bohus István, Takácsy Sándor, dr. Bánhidny Antal báró, Dániel Gergely, Schwob Aurél árvaszéki elnök, Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő, Issekutz Károly megyei főorvos, Parecz György kir. ügyész, Krausz József pénzügyigazgató, Pálffy József kir. főmérnök, Vörös Vidor tiszti főügyész, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Kiss Lajos, Baros Ferencz dr., Lengyel Sándor dr. jegyzők.

Szathmáry Gyula alispán olvassa a múlt havi jelentését, mely tudomásul szolgált.

Krausz József pénzügyigazgató a következőkben terjeszti elő jelentését a múlt hóról: Egyenes adóban befolyt 110,463 frt 6 kr., hadmentességi díjakban 128 frt 50 kr., közvetített adókban 71,741 frt 35 kr.

Parecz György kir. ügyész jelenti, hogy a múlt hóban a megyei börtönökben tartóztatva volt összesen 136 egyén; még pedig 112 fi, és 24 nő. Ezek közül jogérvényesen elítéltek 85-öt, fellebbezés alatt áll 10 egyén, vizsgálati fogságban 41 van.

Schwob Aurél árvaszéki elnök és Vörös Vidor tiszti főügyész jelentéseit a múlt hóról tudomásul veszik.

Pálffy József kir. főmérnök a következőket jelenti: Az állami közutakon a zord időjárás miatt nagyobb munkák nem voltak fogathatók. Az utak állapota kielégítő.

Issekutz Károly megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok a fertőző gyermekbetegségek komoly magatartása folytán nem voltak kielégítőek, s a betegmozgalom aránylag emelkedett. A hurutos kornemek főleg a légzőszerveken napirenden voltak. A hevenyfertőző kórok közül előfordult a roncsoló toroklob és torokgyík 37 községben 135 eset közül 65 halállal, továbbá a kanyaró, hólyagos- és bárányhimlő.

Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter, az ezredéves ünnepély alkalmából Csermő községben létesítendő új állami népiskola kiépítését engedélyezte.

A folyóügyek közül a jelentékenyebb dolgokat lapunk más helyén közöljük.

Ülés vége tizenkettő után.

II.

A városnál.

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta meg rendes havi ülését, melyen Fábrián László főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Institoris Kálmán, Krausz József, Varjassy Arpád, Pálffy József, Urbányi Béla, Posgay Lajos dr., Kádas Kálmán, Szalay Antal, Müller Károly, Schusztler Illés dr., Hász Sándor,

Parecz György, Vizer Péter, Varjassy József, Pergar János dr., Marschall Lajos dr., Tarján Vilmos, Szilágyi Ede dr. és Péterffy Antal.

Az elnök főispán üdvözli a megjelent tagokat, s az ülést megnyitja.

Salacz Gyula polgármester olvassa a múlt hóról szóló jelentését, melyet a közigazgatási bizottság tudomásul vett.

A pénzügyigazgató, Krausz József, tett azután előterjesztést az egyenes adók és hadmentességi díjak befizetésének eredményeiről. E jelentés szerint befolyt a múlt február hóban Arad város területén egyenes adóban 93801 frt 52 kr.; hadmentességi díjakban 161 forint 98 kr.; a múlt év hasonló havában befolyt egyenes adóban 84989 frt 43 kr.; hadmentességi díjakban 140 frt 70 kr. A jövővéki kihágások betérjesztésével az egész jelentés tudomásul szolgált.

Posgay Lajos dr. főorvos Arad város múlt havi közegészségügyi állapotairól tett jelentést. A közegészségügy kielégítő. A főorvos részletes jelentését, s a polgármester havi jelentését lapunk közelebb egész terjedelmében hozza.

A kir. ügyész ama jelentést olvasta fel, mely a központi fogház rablétszámát, s egyéb állapotait jelzi, s mely a fenti, a megyei közigazgatási bizottsági ülésről hozott tudósításunkban olvasható. A jelentés tudomásul szolgált.

Urbányi Béla árvaszéki elnök jelenti, hogy február hóban befolyt az árvaszékhez a hátralékban maradt 45 ügydarabbal együtt 409 ügydarab, melyből elintéztetett 397. Az árvapénztár jelenlegi állása 311513 frt 60 kr., mely összeg különböző pénztintézeteknél van gyümölcsözőleg elhelyezve.

Pálffy József kir. főmérnök a törvényhatósági utak állapotát ismerteti röviden. E szerint az utak állapota kielégítő. Az állami utakon a zord idő miatt az utfenntartási munkák teljesíthetők nem voltak. Ezután jelentést tesz a miniszter által engedélyezett kavicsszállításokról.

Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a város által fenntartott községi iskolákban a múlt hó folyamán a tanítás rendes menetét mi oly ügy sem zavarta meg, mely külön bejelentés tárgyát képezhetné. — Tudomásul szolgált.

Ülés végén Varjassy Arpád tett előterjesztést a Mirkovic György ügyében hozott határozatra vonatkozólag. Ezzel lapunk más helyén foglalkozunk.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 756.6 milliméter, délután 2 órakor 756.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 1.8, délután 2 órakor C° + 1.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. S. délután 2 órakor DN. S. Felhőzet: reggel borult, havaz, délután borult, havaz. Csapadék az aróbi 24 órában: 7 milliméter havas eső.

Állami anyakönyvvezetés Arad-megyében.

— Saját tudósításunk. —

Arad, márczius 7.

Február hó elején közöltük Perczel Dező belügyminiszter két, Aradvármegyéhez intézett rendeletét az állami anyakönyvekről, illetőleg az állami anyakönyvek vezetésére megfelelő hivatalnokok szervezéséről.

Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, a rendeletkele érkezése óta nagy szorgalommal dolgozott az aradvármegyei anyakönyvi kerületek összeállításával, mely, tekintve a megyei községek nagy számát és a lakossági viszonyok különféleségét, elég nehézségekbe ütközött.

A kerületek beosztásáról és a megfelelő hivatalnokok szervezéséről szóló javaslatát tegnap mutatta be Aradvármegye közigazgatási bizottságának.

A közigazgatási bizottság a javaslattal szemben, mely a megyei helyi viszonyokra is volt tekintettel, az anyakönyvi kerületek beosztására nézve úgy határozott, hogy a körjegyzőségi kerületek jelenlegi

állapotát tette az anyakönyvi kerületekké. Ezen határozat abban találja indoklását, mert a körjegyzőségi kerületek — egy-két esettől eltekintve — megfelelnek a miniszteri rendelet intencziójának, mely szerint kívánatik, hogy „a körjegyzőségi kerületek lehetőleg szem előtt tartassanak.”

A szorosabban vett beosztásra vonatkozólag a rendeletnek megfelelőleg két dolgot tartott az alispán szem előtt: t. i. vannak önálló kerületek és csoportosított kerületek.

Az önálló anyakönyvvezetési kerületek a rendezett tanácsú városok és általában a nagyobb községek. A csoportosított kerületben több községet csapnak össze.

Az anyakönyvek vezetésére a közigazgatási bizottság mindenütt a jegyzőket ajánlja, segéd anyakönyvvezetőül tulnyomó számban a tanítók lesznek felterjesztve.

A fizetési módzatokra vonatkozólag is hozott határozatot, illetőleg felterjesztendő javaslatot Szathmáry Gyula alispán ajánlata nyomán a közigazgatási bizottság.

Ilyenképen az anyakönyvek vezetését vivő hivatalnokok 500 ember után évi 10 frt tiszteletdíjat kapnának, a minimum azonban évi 60 frtnál kisebb nem lehet. Ezt a tiszteletdíjat két részre osztva kapja az anyakönyvvezető és helyettese olyképen, hogy kétharmadát az anyakönyvvezető és egyharmadát a helyettese élvezi.

Az állami anyakönyvi kerületek szervezetéről — a tegnap délelőtt tartott közigazgatási bizottság üléséből — egyelőre ezeket jelenthetjük. A belügyminiszternek küldendő javaslatra azonban még vissza fogunk térni a napokban, amikor már módunkban lesz az egyes anyakönyvi kerületeket is közzétenni.

Küry Klára balesete.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, márczius 7.

Először jött életében Aradra a népszinház bájos divája, Küry Klára, salig hogy a mi földünkre lépett, már is baleset érte, amelyben nincs senkinek másnak része, mint a véletlennek, meg egy — szerencsétlen számnak.

Az általános hit szerint a 13-as szám a malheurök száma, ez egyszer azonban nem az, hanem a —11-es.

De ennek is oka van. A bérkocsik között tudvalevőleg nincs 13-as szám ama közgyűlés óta, melyen a fiaker-és komfus-grófok kérelmére annak eltörlését a városatyák kimondták. De ha lett volna, ugy Küry Klára bizonyynyal abba ült volna, s nem a 11. számúba, amelynek kocsisa a feletti örömben, hogy az ország egyik ünnepeit művésznőjét viheti a szállására — módfelett becsipett.

Csoda-e így, ha az első fordulónál neki hajtott egy hórákásnak, s a kocsit a bennülőkkel együtt felfordította.

De vegyük sorjában.

A tegnap esti gyorsvonattal érkezett Aradra Küry Klára, édes anyja kíséretében.

Leszkay András (de cognomine gavallér direktor) egy hatalmas virágoskorral kezében s a fején koponyával, kihajtatott az indóházhoz, hogy előkelő vendégét fogadhassa.

A vonat megérkezik. Küry Klára, a művésznő édesanyja, és az igazgató egy kétfogatu kocsiba szállanak, mely egyéb előnyei mellett Éliás Lipót tulajdonát képezi, s a 11-es számmal ékeskedik.

— A „Fehér Kereszt”-hez! kiáltott ki Leszkay.

Alig halad a kocsipár lépést, a Czitronyi-féle szálló előtt megrecscesen s felfordul. Természetes, hogy a kocsiban ülők any-

nyira megijedtek, mikép az első pillanatban nem tudták mitévők legyenek, mert ha a lovak megindulnak, úgy a felborult kocsit a bennülőkkel együtt meghurcolva, a legnagyobb szerencsétlenséget okozhatják.

Először Leszkay tért magához az ijedségtől. Kihajolt a szabadon álló ablakon s mikor látta, hogy a lovak nyugodtak, kiadta a jelszót: — No most hölgyek, ugrani!

A művésznő édes anyja után Küry Klára, végül Leszkay ugrott ki az utra. Hirtelen más kocsit fogadtak, s azzal hajtottak a „Fehér Kereszt”-hez, hova a kiállott ijedelmet leszámítva, minden komolyabb baj nélkül érkeztek meg.

A berugott kocsis, ki a lovak alá esett, csak nagysokára tápázkodott fel, s hajtott rendez állóhelyére, honnan őt a rendőrségre kísérték.

Ennyiben a diva balesetéről, melyből, hogy a jövődre következtessünk, Hódító Vilmos jut eszünkbe, ki szintén baleset ért, midőn először lépett Anglia földjére.

Elesett, s karja a földet érte. Nehogy pedig kísérete rossz omennek vegye a dolgot, megölelte a földet, s így kiáltott fel:

— Ezennel birtokomba veszek!

A mi saját külön jósunk a Küry Klára balesetét így értelmezte.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 8. —

Hó. — Szeles. — Fagy.

A hamis oklevél.

— Ismét a gáji szerb iskolából. —

Arad, március 7.

Az aradvárosi közigazgatási bizottság ülésén állandóan kísértett egy dolog, mely a Timotity-ügy gyújtónév alatt nagy népszerűsége tett szert.

A decemberhavi közigazgatási bizottságban Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentése ez ügygel illetve az azzal kapcsolatos állapotokkal már foglalkozott, melyek sokkalta botránysabbak, mint valaha.

Timotity előmozdításával megürült a gáji gör. keleti szerb iskolában a tanítói állás, arra pályázat útján Mirkovic György lett megválasztva, ki tényleg át is vette az iskola vezetését.

Akkor történt, hogy a tanfelügyelő meglátogatta az iskolát, s megdöbbenéssel tapasztalta, hogy a tanító a magyar nyelvet sem olvasásban sem írásban egyáltalán nem érti, eltekintve attól, hogy kezdetleges műveltségével amugy is kétségbe vonatja állására való hivatottságát, képesítését.

Nagyon természetes, hogy a tanfelügyelő a tapasztaltak után azonnal átírt a temesvári püspökséghez, de átiratára választ nem kapott.

Gyanusnak tűnt fel az a körülmény is, hogy a fiatal tanító, ki az írás szerint Temesvárott nyert képesítést, nem tud magyarul. Epen ezért kérdést intézett az ottani tanítóképző intézet igazgatóságához, mire azt felelték neki, hogy az ő intézetükben 1850. óta Mirkovic György nevű egy tanítói oklevelet nem nyert.

A csalás és okirathamisítás nyilvánvalóvá lett.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő azonnal elrendelte a házmozgást a tanítónál — ki a magyarokról egyebekben is nagyon hivalgva,

s kicsinylőleg beszél — és az okmányok között tényleg ráakadt Mirkovic György hamisított tanítói oklevelére.

A közigazgatási bizottság azt határozta, hogy a tanítót úgy lakásából, mint a tanteremből ki kell tiltani. Ennek végrehajtására utasította az illetékes hatóságot.

A tegnapi városi közigazgatási bizottsági ülésen Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a decemberi határozat végre lett hajtva, a tanítót lakásából kiköltöztették, a tanterembe való megjelenésétől eltiltották. Az iskolai felszereléseket Popovics György gáji szerb lelkész vette át leltár mellett.

A tanfelügyelő jelentését a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Egy megrögzött oláh tanítóról.

— Saját tudósításunk. —

Arad, március 7.

Valóban bámulatos az a szívósság, mely a közöttünk élő s belőlünk táplálkozó dáko-románok egynémelyikében még mindig feltalálható s melylyei felpáncélozottnan visszapatantanak magukról mindent, mely esetleg egy darabot lecsiszolna megrögzött és jó bánásmódunk mellett most már érthetetlen tradícióikból.

Az arad megyei közigazgatási bizottságot tegnapi ülésén újra egy ilyen „római jellem” foglalkoztatta, mely nyelvünket, melynek lételetől függ az ő létele is „előtte ismeretlen nyelvű”-nek jelentette ki.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő erre vonatkozó jelentésének elhangozta után pillanatig sem kételkedtünk abban a határozatban, mely azt az urat — ha ugyan ur — érdeme szerint sujtani fogja.

Az eset, melyről fentebb szó van a következő.

Kosztin Péter az aradmegyei Moroda községben, mint görög keleti néptanító működik. Kötelessége szerint benyújtotta az előjárásnak az iskolai mulasztásokról szóló statisztikai kimutatást, melyet az előjáróság azon megjegyzéssel küldött vissza neki, hogy a rubrikát pontosabban töltsse ki és irassa alá az iskolaszéki elnökkel. Erre az átiratra következett az, mely méltó felháborodást kelt minden magyar érzelmi emberben.

Kosztin Péter a következőket vezette az átiratra zengzetes oláh nyelven:

— Mintán az átirat előttem ismeretlen nyelven van szerkesztve, nem felelek rá. A kimutatás különben is világos.

A községi előjáróság az egész dolgot bejelentette a tanfelügyelőnek, ki első sorban azt ajánlotta a közigazgatási bizottságnak, tegyenek betérjesztést a görög keleti szentszéknek, hogy a további intézkedésig tiltsa el Kosztin Pétert a tanítástól.

A közigazgatási bizottsági tagok közül a javaslatához elsőnek Vásárhelyi Béla szólt, ki kemény szavakkal kelt támadására Kosztin Péter egész viselkedésének és indítványozta, hogy a közigazgatási bizottság a szentszék megkérdezése nélkül tiltsa el őt a tanítástól.

Többek hozzászólása után Vásárhelyi Béla indítványát elfogadták a következő hozzáttalással:

Mindenekelőtt átirnak a szentszékhez, hogy Kosztin Pétert tiltsa el a tanítástól, továbbá jelentést tesznek a miniszternek, hogy a törvény értelmében, Kosztin Péternek, mint ki a hazai nyelvet nem ismeri, tanítói diplomáját sem misítse meg.

A közigazgatási bizottság eren egyértelmű határozata, úgy hisszük elég intelem lesz — ha egy időre is — az efféle oláh igazságok ellen.

HIREK.

Március 8. Péntek. Róm. kath. naptár: János. — Protestáns naptár: János. — Görög-keleti naptár (február 24.): Sz. Iván f. f. — A nap két óra 29 percet, nyugozik 5 óra 53 percet.

Szabadságharcol emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A tél-redivivus.

Sok lánynak van most öröme. Leesett az első márciusi hó. Sokáig tusakodott magában, hogy vajjon megajándékozza e tisztaságával, szűzességével az aradi leányokat.

Mert szépítő hatása van ám a márciusi hónap s szeretnék annyi emeletes házat építeni, a hányan tegnap márciusi havat szedtek mosdó vizül.

Szemérmes kis bakús leányok pedig, a kik még maguk maguknak sem akarják bevallani, hogy szépek akarnak lenni, még az éjszaka csendjét is meglopták, kilopózkodtak az udvarra, megfürdetni hamvas, a félelemtől kipirult arcsocskájukat a márciusi hólével.

Hanem az életben a poezis sokszor ölelkezik a prózával. Ezek a kis bakús leányok tegnap asztán mintha össze beszéltek volna, mindannyian csakugyan — nátháról panaszkodtak.

Az ibolyák hónapjában pedig hull, hull egyre a hó, mintha soha nem akarna véget érni. Ismét fehér a város, ismét kezdődni fog a küzdelem a hóval s járunk locs-pocsoiban, az ibolyák hónapjában...

— Márczius elsejével az „Aradi Közlöny”-re új előfizetést nyitott a kiadói hivatal. Előfizetni bármely naptól lehet: helyben egy hóra 1 frt., vidékre 1 frt 20 kr-ával. Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az előfizetéseket megújítani s hátralékos előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— A Maros állása. A tegnapi vészhirek után jól esik értesülnünk, hogy a Maros víz-állása most már nyugodtabb, mint volt, sőt Aradon a pádás is mutatkozik. A vízmérő a következőleg állt a tegnapi napon: Reggel

7 órakor 1.35 m. a 0 felett,

9 órakor 1.32 m. a 0 felett.

12 órakor 1.30 m. a 0 felett.

Délután

2 órakor 1.30 m. a 0 felett,

4 órakor 1.28 m. a 0 felett,

A mérnöki hivatalhoz érkezett távirati jelentések szerint a jég csupán Nagylaknál van megtorlódva; másutt zajlik, míg Arad alatt áll. Egy Gyulafehérvárról a tegnapi nap délutánján érkezett távirat erős apadást jelez. A Körös Borosjenőnél, Gurahoncznál, de az egész vonalon a pád.

— Aradmegyei népiszkolai viszonyai. A tegnap délelőtt tartott megyei közigazgatási bizottságon fordult elő, hogy Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentést tett a megyei népiszkolák mulasztásáról. A múlt évben volt Aradmegyének 62,952 tanköteles növendéke, ebből iskolába járt 39,000, ellenben 23,660 nem látogatta az előadásokat. Az iskolalátogatók az iskolai év folyama alatt 52000 fél napot mulasztott, minek következtében 17000 esetben szabtak ki pénzbüntetést. A büntetés pénzet több község azonban nem akarja megfizetni és mintegy dacolni akarnak a közigazgatási bizottsággal. Többek között egész legio nyomtatott fellebbezésekkel terhelték a tanfelügyelőt. Erre vonatkozólag indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság utasítsa a szolgabírákat, hogy mindazon községekkel szemben, melyek a kiszabott pénzbüntetést meg nem fizetik, a legnagyobb erélyvel járjanak el. A pénzbüntetés csupán azoknak engedhető el, kik szegénységüket hivatalos bizonyítvánnyal tudják igazolni.

— A márciusi közgyűléshez. Aradváros márcziushavi közgyűlésének napirendjéhez folytatólag a következő tárgysorozatot vetjük: 20. A tanács jelentése az intézetek és iparvállalatok részvényei forgalmi értékének megállapítása tárgyában. 21. u. a. jelentése a számvizsgálónak a folyó évről megválasztása tárgyában. 22. u. a. előterjesztése. Mikó Géza I. oszt. rendőrnek nyugdíjaztatása tárgyában. 23. u. a. jelentése Hadanyák József alszámvevő nyugdíjaztatása iránti kérvénye tárgyában. 24. u. a. előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1895 évi január hóban elő és leírt állami adó után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában. 25. A városi árvaszék jelentése az 1894 évi zárszámadási mérleg tárgyában. Arad 1895. március 7-én. Kiadta Inceptoris Kálmán s. k. főjegyző.

— Felekezeti helyett községi iskola. Szentmárton község (Aradm.) már régebb óta semmiképen sincs megelégedve az ottani katolikus, felekezeti elemi iskolával és községi iskolává óhajtja tenni. A csanádi püspök azonban tiltakozik ez ellen és fen akarja továbbra is tartani jogát arra nézve, hogy a szentmártoni iskola katolikus és felekezeti legyen. A község elutasított kérelmét megfelelőbbé Aradmegye közigazgatási bizottságához, mely a község óhaját pártolól fogja a püspök elé terjeszteni.

— A polgári takarékpénztár palotájának munkálatait már megkezdették. A régi, otromba épületek ma már csak pár fala meredezik. A bolttulajdonosok mind kiköltöztek az Andrassy-térre épített barakokba. Az épület balszárnyának lebontása után az utczanyitást kezdi meg az építész. A munkálatokat nagyban gátolja a még mindig erősen tartó havazás.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Purgly Lajos nagybirtokosnak, a ki Tompa pusztai birtokán iskolát állított fel és ennek tanítóját 370 frt és szabad lakásból álló javadalommal díjazza, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Az elpárolgó adó. A pénzügyminiszter egy felmerült eset alkalmával kimondotta, hogy boritaladó utólagos fizetésénél elpárolgás és apadás címén oly borokra nézve is van leszámításnak helye, melyek nem fektésznek még egy egész év óta az adóköteles fél pinczejében. Elpárolgás és apadás címén a leszámítás maximuma 20%, melyet azonban nem lehet az év elején előzetesen s egészben igénybe venni, hanem minden leszámolásnál csak aránylagosan.

— Az ejektor állomás gőzgépe. Nagy csődületet okoztak tegnap az angolok — önakaraton kívül. A Kossuth-utczán épített ejektor-állomás mellől vitették el a gőzgépet, mely a szivattyút hajtotta. A gőzgépet hat ló vontatta, de így is megrekedt az a Hungaria-kávéház előtt a nagy lucspocsban. Csak hosszú erőlködés, zaj, ostorpattogtatás, szitok és emberi segítség közbenjöttével birták a gépet elszállítani.

— A tavaszi fegyvergyakorlatok. A tartalékos katonák rendszeresen leveszik fejükről a kalapot, ha a tavaszi fegyvergyakorlat az eszükbe jut s megvakarják a fejüket. A fegyvergyakorlat soha sem kellemes, mert a civil foglalkozásnak bizonyosideig tartó megszakítása mellett még azzal a fáradsalommal is össze van kötve, amit köznyelven strapának nevez az emberiség. Az idén, úgy látszik a fej vakarása nem lesz mindenütt okadatolt. Megeshetik, hogy egyes ezred nem hívja be tavaszi gyakorlatra tartalékosait. A szokatlan nagy havazásu tél után előre látható, hogy a tavasszal nagy víz lesz, árvízveszélytől is félni lehet. A tartalékosok behívását eszközölő parancsnokság nem akarja, hogy leginkább vízparti helyiségekben lakó tartalékosai akkor legyenek behívva, amidőn esetleg családjukat otthon az árvíz fenyegeti, másképp a töltéseken beálló munkából támadt jövedelemtől sem akarja elvonni az amugy is a rossz aratás s téli munkahiány miatt szorult anyagi viszonyok között

élő tartalékosokat. Ezek szerint lehetséges, hogy ha tavasszal nagy víz lesz, elmarad ez a fegyvergyakorlat, amelyre ápril vége felé szokták behívni a tartalékosokat. Az idén a páros évszámbeliek jönnek sorba, 1888., 1890., 1892-ik évi sorozásuk. Azok közé azonban, akik így esetleg az ideit tavasszal elmaradnak a bevonulástól, nem számítandók a póttartalékosok, kiknek kiképzésre való behívása elengedhetlen szükség.

— Oh az a kauczió! Nehéz dolog az, mikor a katonatiszt feleségesedni készül s mikor a leányzó mindenképpen csak katonatisztnak akar a neje lenni. Az a kauczió sok fejtörésnek okozója. A katonai rendeleti lap legutóbbi száma még a következő előírást közli, mely ismét megnehezíti a kauczió kérdését. E szerint a kauczió telekkönyvi biztosítása alkalmával megkivánatik, hogy a megterhelendő házat — beszámítván s már rajta levő terheket — valódi értékének felén túl meg ne terheljék; földbirtokot vagy egyéb telket pedig értékének két harmadán fölül nem szabad megterhelni. Kell, hogy a kauczióképen betáblázott ház valamely bejegyzett társaságnál biztosítva legyen s a kaucziót letevő köteles közjegyzőileg hiteltesített aláírásával ellátott nyilatkozatban magát kötelezni arra, hogy a biztosítás folytonosságáról gondoskodik.

— Az alföldi inségesek. Orosházáról lapunk tudósítója a következőket jelenti: Az itteni szűkölködők szintén összeirattak és háromszáz-három család találtatott olyan, aki hatósági gyámolítás nélkül esetleg inségnek néz elé. A képviselő ezen ügyben azonnal gyűlést tartott és a megye hatóságának intencziója szerint azt határozta, hogy 14,000 forintnyi községi közmunkát fogantatosít, ezt a munkát a jegyzékbe vett szűkölködőknek adja. Vera József orsz. képviselő indítványára az előjáróság a jó szívhöz is segélyért fordul, ugyancsak küldöttséget indított a vármegye főispánjához Talián Bélához, a ki az állami segélyből Orosházát megillető részt folyósítani engedte. A telepítés is sürgősen eszközöltetik. Endrőd-ről 150 család telepítették a Kell-Abonyi-féle 2400 holdas keresztaménési (Aradm) birtokra; Orosházáról 180 család Rikitorra, Krassómegyébe.

— Betörés a bezdini zárdába. A napokban vakmerő betörést vittek végbe a bezdini gör. kel. szerb zárdában. Putits Sándor theológus szodáját feltörték és kiloptak belőle egy 1900 frt értékű takarékpénztári könyvet, 100 frt készpénzt és egy új papi öltözetet. A tett elkövetésével egy kolduló embert gyanúsítanak, a kit Begecski Milosnak hívnak és a betörés napja óta a faluból eltűnt.

— A század leghidegebb februárja. Egy zürichi újság írja, hogy a most lefolyt február hónap a leghidegebb volt ebben a században. Közép hőmérséke — 7° volt a rendes +0.8°-al szemben. Még az 1845-iki február is csak 4 és fél fok hideg volt. Ennél az ideit februárnál csak az 1740-iki volt még hidegebb, amikor is a hőmérő — 8.2°-on felül nem emelkedett. Azt különben Aradon is éreztük, ahol a télen 28° hideget is éreztünk. A tavasz pedig csak nem akar beköszönteni, holott itt volna már az ideje, — a golyákra való tekintetből.

— Erdősítési jutalmak. A földmivelségi miniszteriumban minden esztendőben tűznek ki erdősítési jutalmakat azok részére, kik magasabb hegységek és hegyoldalak befásítása körül szép eredményt produkálnak. Gróf Festetich Andor ez évben 12 jutalomdíjat tűzött ki és pedig a 2 első ezer koronás, a két legkisebb 100 koronás. A jutalmak az 1900-ik évben adatnak ki s kétharmadrésztük az erdősített terület tulajdonosának, egy harmadrész pedig az erdő itést teljesítő erdősítésznek.

— Felülírtetések. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálján a következő felülírtetések történtek: Hauser Károlyné h. ezredesné egyesületi elnök: Ő császári és királyi fensége József főherceg ur 10 frt. dr. Varsárné Jakabffy Hermine 50 frt. Ipar és Népbank, gróf Zeelenzky Róbert 25—25 frt. Hauser Károlyné h. ezredesné egyl. elnök, Salamon honvéd főhadnagy és neje 15—15 frt. ifj. gróf Károlyi Gyaláné, ifj. gróf Széchenyi Antalné, gróf Königsseg Fidal, özv. Scherz Józsefné. Bohus Istvánné szül. gróf Königsseg Emilia, Bohus Zsigmond, Metian János román püspök, Zemplényi Sándor, Czárán Márton, Konopy Kálmán, Bing Vilmos isr. hitk.

elnök, Neumann-Fürst Mária isr. nőegylet elnöke, Bohus László, Br. Wernhardt őrnagy 10—10 frt. Wadowszky Gusztáv és neje 6 frt. herceg Crony hadnagy, br. Fleischacker hadnagy, Borsinsky Leo hadnagy, Gaudernack huszár ezredes, Récsey számtartó (Ótvenes), Rozsnyay Mátyásné, dr. Pálmay Lajos, Takács Sándorné, özv. Purgly Jánosné, Ráth és Schaffer, Weidenfeld Lajos, Szilágyi Gyuláné (Kunágota), Desseffy Sándor csanádi püspök, Tagányi István, Fábrián László főispán, Vásárhelyi László, dr. Zöldy (Gyula), br. Atzél Lajos, idősebb gróf Nádasdy Ferencz, Gaál Jenő, ifj. Blaskovits Ernést (Királyhegyes), br. Bánhidyi Sándorné, Mesko Sándor csanádi alispán, Jakabffy Bólané (Kis Kupa) Terna József Császár (Uj-Arad), Kristoffcsák főesperes (Uj-Arad), Hammen Ferencz kanonok (Temesvár) br. Atzél Béla, gróf Almásy Dénesné, Rónay Ernést (Kis Zombor), gróf Almásy Kálmáné, Wahrmann René (Budapest), Erdődy Ignác eszredorvos, Kohn S. N., Bohus Lajosné, Szacsavay Béla (Kavna), Inceptoris Kálmán, Muszkály apátkanonok (Uj-Panát), 5—5 frt, gróf Enzenberg hadnagy, Orell kapitány és Arronschild főhadnagy együttesen 10 frt. Steinitzer Imréné, Krispin Ilona, Purgly János, Barabás Béla dr., Schaffer Margit, Varjassy Arpád 3—3 frt. Zoltán József (Budapest), Hauser Károly h. ezredes, Dániel László, Hofbauer Lajos, Horváth Lipót plébános (Világos), Hidegh Kálmán dr., Kabdebó Sándor (Talpas), Kabdebó István (Talpas), Pálffy Viktor (Szeged), Rittich Antal (Uj-Arad), Steinitzer Luiza, Prettnér Etelka, Fojtsék Károly (Uj-Arad), Tabakovits Mariaka, Burdás Lajos, Heinrich István dr. (Makó), Purgly László (Lepsény) 2—2 frt. Sármezey Ilona (fogadásból nyert), özv. Zólyomy Ilona 1—1 frt. Összesen: 560 frt. A pénztárnál: Biró Kálmán, Kintzig Janosné, Török Gyula 10—10 frt. Heeger Ernő, Neumann Adolf 8—8 frt. Vizy Adolf 7 frt. 15 frt, Takácsy Sándor dr. 7 frt. báró Bánhidyi Antal, Grimm A. József, Hermann Gyula, Klapok Alajos, Kornay Károly, Lusztig Armin, Návay Kálmán, Paris Lajos dr., Rámor Lajos, Robitsék Agoston, Sármezey Endre, Vásárhelyi Béla, Vizer Péter 5—5 frt. Barabás Béla dr., Biró Albert, Darányi János, Dániel Endre, Kell Lipót dr., Mandl Vilmos dr., Rosenberg Miksa dr., ifj. Walder Gyula, Weinbers, Urbán Iván 3—3 frt. ifj. Cziffra János, Haász Antal, Jób Gusztáv, Tishti Lajos 2—2 frt. Adler Lipót, Gercsenyi Miklós, Haa Antal, Lamberger Károly, N. N., N. N., Salacs Gyula, Steinitzer Jenny, Vágó Pálné 1—1 frt. Összesen: 160 frt 15 kr.

MULATSÁGOK.

(=) Elhalasztott kaszinóbál. A f. hó 9-ikére tervezett borojéni úri kaszinóbál közbejött akadályok miatt f. hó 16-án lesz megtartva.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Március 8. (Péntek) A bubos pacsirta, szimfónia; Küry Klára vendégfellépésével.
Március 9. (Szombat) Lili, vigjáték; Küry Klára vendégfellépésével.
Március 10. (Vasárnap) A szultán, operette; Küry Klára vendégfellépésével.
Március 11. (Hétfő) A papa felesége, vigjáték; Küry Klára vendégfellépésével.

Válás után.

— Jutalomjáték helyett. —

(h.) Nem tudjuk, miféle hangból kezdjük a tegnapi estről szóló recenziókat: mert ha igazságosak vagyunk Mezei Mihályval szemben, akkor igazságtalanoknak kell lennünk a közönséggel szemben, mely pedig nem tehet arról, hogy nincs annyi pénze, amennyi kellene a vendégművésznők megtekintésére, s az érdemes színesnek megjutalmazására.

A vendéget látni „mussáj!” Ez így sikk! A közönség tehát takarékoskodik, megjutalmazza önmagát az által, hogy nem megy el a jutalomjátékokra.

Igy történt, hogy a tegnapi jutalomjátékkal és babékoszorúval egybekötött előadás — bekedt. (Anélkül, hogy ebben Mezeinek, s az énekesnők bármelyikének része volna.)

Ennek magyarázata abban rejlik, hogy Mezei jutalomjátékát két vendégművésznő 50 és 100 perczentes felléptei közé ékeltek; két nővel szemben pedig Mezei meg nem alhatott.

Bevonta tehát vitorláit, s szebb napokra hagyta a babér-aratást mely az idén a benzölöt-teknek csak részben fizetett jól.

Legyen azonban nyugodt Mezei, mert a „Zsidón 84” előadásának elmaradásával együtt nemcsak az ő erszénye, de a színház is — üres maradt.

A közönség csendes részvétellel nézte végig a hirtelen előrántott „Váljunk el”-t, mely nem volt sem jobb, sem rosszabb, mint a többi, üresen ásitó nézőtér előtt ledarált előadások.

Duval Henryban Benedek Gyula ügyeskedett, el akarván felejteni a közönséggel a kénysszerűségében született est történetét. Mellette csupán Balassa Jenő Bourganefija volt új és jó.

Taps — a ház nagyságához, s a hangulathoz mérten — volt elég.

* Somló Sándor a miniszterelnöknel. Somló Sándor a Nemzeti Színház jeles művésze, ki a színpadon kívül az irodalom terén is sűrűn aratja a diadalokat, tegnap tisztelgett báró Bánffy Dezső miniszterelnöknel, a ki még házeinök korában pályadíjat tűzött ki egy történelmi vígjátékra, a melyet tudvalevőleg Somló Sándor nyert el. A miniszterelnök nagyon szívesen fogadta a művészt és szívből gratulált neki legújabb sikeréhez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyilkos a feleségeért. Incsikás Juon szintyei lakos gyilkosságba keveredett a felesége védelme miatt. Az eset a következőképen történt. Incsikás Juonért egy nap utána szaladt a fia, hogy rögtön jöjjön haza, mert verik az anyját. Incsikás Juon a mint hazarohant, első dühében oly erővel ütötte meg Bán Tódort, hogy szörnyet halt. A törvényszék tegnap ítélték ebben a dologban és tekintve a sok enyhítő körülményt, a gyilkost egy évi börtönrre ítélte.

§ Notórius tolvaj. Povoress Traján bánhegyesi ismeretes tolvaj 11-dikszert állott tegnap az aradi büntető törvényszék előtt lopás vétsége miatt. Legutóbb Timár János bánhegyesi szintén rovott előéletű lakost lopta meg. Szállást kért éjszakára tőle és az alatt ellopta ruháit. A törvényszék 8 havi börtönrre ítélte.

TÁVIRATOK.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, március 7. (Saj. tud. táv.) A Budapesti Tudósító értesülése szerint a képviselőház legközelebb, alkalmassint már szombaton tárgyalja a különböző vasut javaslatokat, köztük a székely vasutakról szólót is; azután a közigazgatási bíróságokról szólót, és amikor a vita legérdekesebb lesz, tárgyalni fogják a kérévényeket, köztük a Kossuth Lajos emlékének törvénybe iktatásáról szólót.

A 3-ik ülészak bezárása.

Budapest, március 7. (Saj. tud. távirata.) A folyó, 3-ik ülészakot csak husvét után zárják be s utána megnyitják a negyedik ülészakot, és újra megválasztják az elnök kivételével, a tisztikart, a bizottságokat és a delegáció tagjait.

Üdülő miniszter.

Budapest, március 7. (Saj. tud. táv.) Daniel miniszter a legközelebbi napokban hosszabb tartózkodásra Abbáziába utazik.

Móricz Pál csődügye.

Nagyvárad, márcz. 7. (Saját tud. táv.) Móricz Pál csődügyeiben tegnap hozott határozatot a királyi tábla büntető tanácsa. Móricz Pált a nagyváradai törvényszék annak idejében hamis bukás, csalás és sikkasztás miatt vád alá helyezte;

a másodfoku bíróság a hamis bukás és csalás vádját alól feloldotta, de a sikkasztásra nézve fentartotta a vád alá helyezést. A sikkasztás vádját ugyanis két rendbeli kauczió elidegenítésére vonatkozik, melyet bérlői nála letettek.

Megszűnt árvízveszély.

Nagybecskerek, március 7. (Saj. tud. táv.) A moraviczi szakadást s a Berzava csatorna kanaki szakadását ma délelőtt betömték. Bókát fenyegető, árvíz visszament s a kirendelt katonaság visszaérkezett. A lakosság ellenszegüléséről elterjedt hírek valótlanok.

Öngyilkos önkéntes.

Pozsony, márcz. 7. (Saját tud. táv.) Kulk honvédönkéntes anyagi bajok miatt főbe lötte magát. A golyó az állát széttépte és az agy mellett megakadt. Még él.

Hófuvas.

Sopron, márczius 7. (Saj. tud. táv.) Tegnap óta el vagyunk zárva a világtól. A közlekedés kocsin, gyalog avagy vasuton lehetetlen.

Pozsony, márczius 7. (Saj. tud. táv.) A nagy havazás miatt a közlekedés szünetel. A hetivásárok megszűntek s e miatt nagy az élelem hiány.

A pápa és az antiszemitizmus.

Róma, márczius 7. (Saj. tud. táv.) A vatikánból érkező utolsó hírek szerint a helyzet megváltozott. A pápa az antiszemitizmust a leghatározottabban elítéli.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, márczius 7.

Gabonaüzlet: Buzát majól kínálták, a vételkedv szintén jó volt, az irányzat megszilárdult. Elkeit 85000 mm. 2¹/₂—5 kr magasabb árakon. Eladások:

	mmassa	kg	frt
Tiszavidéki	500	82.	7.02 ¹ / ₂
"	500	81. ⁵	7.05
"	100	81.	7.02 ¹ / ₂
"	300	81.	7.—
Pestvidéki	400	78. ³	6.97 ¹ / ₂
"	300	78. ³	6.92 ¹ / ₂
"	100	80.	6.87 ¹ / ₂
"	100	80.	6.90
"	300	82.	6.97 ¹ / ₂
Bácskai	3500	79.	6.85
Becskereki	7000	78. ³	6.85
"	4700	78. ³	6.85
"	4300	78.	6.85
Szanádi	4100	80.	7.—
Raktározón	2250	81.	6.90
"	1200	79. ⁶	6.90
Tolnai	5000	79. ⁶	6.89
Zab	100		6.40
"	200		6.50
"	200		6.48 ¹ / ₂
"	100		6.30

Határidőüzlet: Dacára az Amerikából érkezett lanyhább jegyzéseknek, nálunk szilárdan indult az üzlet buzában, s élénk üzlet mellett ugy zárult is. Tengeri és zab szintén szilárdak, rozs változatlan.

Zárul 11 órakor:

Buza márczius—április 1894	7.18—7.14
Buza szeptember—október 1894	6.76—6.77
Tengeri május—június 1894	6.81—6.82
Tengeri őszre	5.52—5.54
Zab márczius—április 1894	6.26—6.28
Zab őszre	6.23—6.25
Káposztarepese	10.80—10.90

Külföld: New-York: buzára 6¹/₈—, tengerire 1¹/₈—, lanyhább. Chicago: buzára 1¹/₈—1¹/₂—, tengerire 1¹/₈— lanyhább. Páris lanyha, London és Liwerpool változatlan.

Értéktőzsde: Igen osekéiy üzlet mellett változatlanok, csak államvasut: és jelzáló bank szilárd.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	897.10
Magyar hitelrészvény	468.—
Osztrák államvasut	398.25
Rima-Murányi	295.—
Déli vasut	374.—

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara közleményei. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól vett értesítés szerint szebbórák Franciaországbaezentul csak oly föltétel mellett szállíthatók, ha az óra beszerkezetén egymáshoz lehetőleg közel a következő jegyek tisztán láthatók: „M” az esetben, ha az óratok sem ezüst, sem arany, hanem más fémből való. „A” ha az óratok ezüst és „O” ha az óratok aranybólkészült. A kolera-járvány a galicziái Ozortkov Stanislaw neví kerületekben megszűnván, az ezen kerületekre nézve eddig érvényben volt árubehozatali tilalom hatályon kívül helyeztetett. Egy brailai (román) szédelgő kereskedőre nézve a kamarai irodában bizalmas informatio szerezhető, mire az érdekelt kivitteli özégek figyelme ezennel felhivatik.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi márcz. hó 6-án. Fizott sertés árak. 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron föltüi súlyban) 45.5—46.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 45.5—46.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron föltüi súlyban) 48.—49. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 46.—47. krig. Fialat könnyü (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 46.—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron föltüi súlyban) 45.—45.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 45.—45.5 krig. — Könnyü (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 45.—46. krig. Szerbiai: Nchéz (páronkint 250 kg-ron föltüi súlyban) 46.—46.5 krig. Közép (páronkint 220—250 kilogramm súlyban) 45.—46.— krig. — Könnyü (páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 44.—45. krig. Sertési létes szám 1895. márcz. hó 4-én volt készlet 118,092 darab. 1895. márcz. hó 5-én felhajtatott: 1885 darab. 1895. márcz. hó 5-én elszállított 995 drb. 1895. márcz. 6-án maradt készletben 118,982 drb. — A fizott sertés üzletirányzata: Kissé kellemesebb.

Szeszüzlet.

— Márczius 7. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban avagy szeax 52.75, klesinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 belevérva 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 7. d. a. 5 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár	
				frttól	frtig
Buza bánági új				6.70	6.95
Buza tiszavidéki				6.75	7.—
Buza pestvidéki				6.70	6.95
Buza fejmegyei				6.70	6.95
Buza bácskai				6.80	7.05
Rozs új, I-ső rendű				5.55	5.80
Rozs új, II-od rendű				5.45	5.50
Arpa takarmány				6.—	6.35
Arpa égetni való				6.40	6.85
Arpa sörfőzdei				7.20	8.20
Zab				6.20	6.80
Tengeri bánági				6.35	6.40
Tengeri másomű				6.25	6.30
Káposzta-repese bánági				—	—
Köles				6.20	6.80
Buza márcz.-ápr.				6.79	6.81
Buza szept.-okt.				—	—
Buza máj.-jun.				5.38	5.60
Rozs márcz.-ápr.				6.26	6.28
Tengeri jul.-aug.				—	—
Tengeri aug.-szept.				—	—
Tengeri októberre				—	—
Zab márcz.-ápr.				6.22	6.24
Zab szept.-okt.				—	—
Káposzta-repese aug.-szept. 1894.				10.85	10.95

IDEGENEK NÉVSORA.

— Márczius 7. —

Náder szálloda: Vollmann András földbirtokos, Perjámos. Szavits M. hivatalnok, Szerbia. Oprean Istrán lelkes, Lippa, Oprean Terentin gör. kol. plebánus, Lippa. Tomesvári Róza színésznő, Budapest. Gromsperger Mihály birtokos, Tornya. Pollág Béia osász. és kir. főhadnagy, Kassa.

Arany Kulcs szálloda: Moskovits Mór kereskedő, N. Halmagy. Román György gör. kol. lelkes, Mézes. Jendracsék János házaló, Abrudbánya.

LEGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasab	legalacsonyab	legmagasab	legalacsonyab
Febr. 23	764.0	762.0	- 0.2	- 6.8
" 24	84.8	83.9	- 0.2	- 7.5
" 25	81.8	82.5	2.0	- 10.9
" 26	81.8	82.2	2.2	- 4.1
" 27	80.2	82.5	2.0	- 4.7
" 28	86.0	81.0	- 0.8	- 6.4
Márcz. 1	84.5	82.5	- 0.8	- 9.2

Hó és nap	Szél		Felhőzet		Csapadék	Hőszívület
	iránya	erőssége	általában	magasságban		
Febr. 23	DN.	8	borult	2.9		délre felé havas ködös
" 24	DK.	8	borult			
" 25	DK.	5	félborult			
" 26	DN.	8	borult	11		havas ködös, havas hónyomok
" 27	EN.	8	borult	7.8		
" 28	EN.	5	borult			
Márcz. 1	N.	5	borult			

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi márczius hó 7-én reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vízállás		Jégvastagság
			ostiméter.	ostiméter.	
Branyoska	- 1°	havas	+ 88		
Gyulafehérvár	- 1°	havas	+ 156		jég áll
Arad	- 1°	havas	+ 183		
Makó	+ 1°	felhős	+ 234		
Szeged	+ 1°	borult	+ 257		

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. márczius 7.

A m. kir. felyamérési hivatal.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet szünet.

Havibérlet szünet.

Pénteken, 1895. márczius 8-án

Küry Klára urhölgy a budapesti népszínház művésznője első vendégfellépésével.

A bubos pacsirta.

Színkép dalokkal 4 felvonásban. Irta: Wildenbruch Ernő.
Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Langenthal Ágost, papírgyáros Gál Gyula.
Herman, mostoha öccse Benedek Gy.
Juliánna, unokatest érnök Rónaszékiné.
Schmalenbachné, gyármunkás özvegye Lubrinicz J.
Lini, leánya Küry Klára.
Schmalenbach Alé, Schmalenbachné sógóra,
rongyszedő a papírgyárban Balassa J.
Hefeld Pál, merítő legény a gyárban Tompa K.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő Vass Géza.

NYILTTÉR.

OPERATEUR.

Dr. Hecht

egyetem. orvostudor és műtő,
a budapesti egyetemen volt segédorvos
lakik Szabadságtér 20-ik szám alatt
(Forray-utca sarok.)

RENDEL d. e. 8-9 óráig,
d. u. 2-3 óráig.

Rendelés: testgyógyászati betegeknek csütörtök, vasárnap.
(Fogház.) 232 2-4

* Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállal felelősséget a szerk.

Eladó.

Vb. Flesch J. aradi rövidáru kereskedő cégnek leltárilag 902 frt 41 kr-ra becsült árukészlete az aradi kir. törvényszék 1651/1895. cs. számú határozata folytán szabad kézből, készpénzért ajánlat utján eladó.

A legelőnyösebb ajánlat a csődtömegre nézve csak a csőd bíróság jóváhagyása után kötelező.

Az áru tömeg leltára valamint az áruk 1895. márczius 14-éig délutáni órákban alólirottnál történendő jelentkezésre bár-mikor megtekinthetők.

Ajánlatok zárt levelben 1895. márczius 15. déli 12 óráig hozzám intézendők.

Arad, 1895. márczius 6.

Dr. Precupás Illés

Vb. Flesch J. csődtömeg-gondnoka.

230 3-3.

311./895. sz. R.-Világos mezőváros előjárólól.

Pályázati hirdetmény.

R.-Világos községben üresedésben levő a községi pénztárból utólagos havi részletekben felveendő 240 frt fizetés, természetbeni egyenruha valamint saját személyére a rendőr szobába való lakás és fűtéssel javadalmazott községi rendőri állásra ezennel pályázat nyitvatván, felhivatnak pályázók, hogy kellően felszerelt kérvényeiket tekintetes Kabdebó Kálmán járási főszolgabíró urhoz, f. évi márczius hó 14-én nyujtsák be, mivel később érkezett beadványok figyelembe nem vehetők. Kiszolgált és igazolványnyal ellátott katonai tiszttek elsőbbséggel bírnak.

R.-Világoson, 1895. évi márczius hó 2-án. 233. I-I.

Baltha Illés

Grek Mihály.

jegyző.

biró.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

6/1895. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyméltóságú belügyminiszter ur az ugynevezett román nemzeti párt működését, minthogy arra törvényes alappal nem birt, betiltván, ezt azzal hozom köztudomásra, azok, hogy azok, kik e tilalmat megszegve ily irányu gyülekezetben részt vesznek, vagy azok összehívásában közreműködnek, a nevezett miniszter urnak az ily tényeket kihágásnak minősítő rendelete s illetve az 1879-ik évi XL. t. cz. 16. §-a értelmében 15 napra terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog-nak sújtatni.

Arad, 1895. február 5-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

3534/95.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszterium rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Budapesten f. évi márczius hó 18-27-ig, Kassán márczius 26-tól április 4-ig, Kolozs-Monostoron április hó 1-től 10-ig gyümölcsészeti tan-folyam rendeztetik.

A részletes pályázati hirdetmény a városház kapuján megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

3158/1895.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régiebb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, visszabályozási költség, hadmentességi-díj és ut-adó tartozásait **azonnal** fizessék be; mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi I. adórészlet pedig márczius hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve febr. hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. február hó 15.

A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak Budapest-déli üzletvezetősége.

1723/II.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak SZABADKA állomásán építendő «Térfelügyelőségi épület» összes munkáinak biztosítására ezennel nyilvános ajánlati verseny tárgyalást hirdetünk.

Ezen épületre vonatkozó tervezetet, ajánlati költségcsámítási és szerződés minta, valamint a munka végrehajtására vonatkozó általános és részletes feltételek alulírt üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában külső kerepesi ut nyugdíjintézetű házcsoport, továbbá szabadkai osztály-mérnöksegunknél megtekinthetők.

Az ajánlatok szabályszerűen felülbélyegzetten, lepecsételve, «Ajánlat a SZABADKA állomásán létesítendő térfelügyelőségi épület munkáira, 1723. számhoz.» felirással ellátva 1895. márczius hó első napjának déli 12-óráig a «M. kir. államvasutak Budapest-déli üzletvezetősége titkárságának» posta utján beküldendők, vagy ugyanott elismervény ellenében átadandók.

Ajánlatok csak a alulírt üzletvezetőségnél kiszolgáltatott ajánlati minta szerint tehetők.

Az ajánlati egységarak és összegek tisztán és olvashatóan számokkal, valamint a megjegyzés rovatban betűkkel is kiürandók. Javítások vagy vakarások nyomát viselő ajánlatokat nem fognak figyelembe venni.

Bánatpénzül 400 frt teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1895. évi február hó 28-ik napjának déli 12 óráig ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető, az értékpapírok pedig a budapesti vagy bécsi tőzsdén jegyzett 14 napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam szerint, de a névéréket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Az ajánlatban megemlítendő, hogy ajánlattevő a bánatpénzt letette és a kötendő szerződés mintáját tovább a munka végrehajtására vonatkozó általános és részletes feltételeket ismeri.

Ajánlatok csak az összes munkákra fogadtatnak el.

Azon ajánlatokat, melyek nem a kellő időben érkeznek be, vagy melyekre a kikötött bánatpénz le nem tétetett, nem fogjuk figyelembe venni.

Budapest, 1895. február hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

AZ
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészet
műintézet.

ARADI

NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI

MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betűkkel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönbön betütömöntő-, simító-, perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszhajtó erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hibátlan tetszetős kiállításra, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbitása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujonnan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák és zacskók** gyártását valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legmérsékeltbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY“
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készítetnek:

Napi-, hetilapok,

továbbá

szaklapok és folyóiratok előállítására
iszlése és jutányos kivitelben;

bármily terjedelmű regények,
elbeszélések

és egyéb művek nyomtatása és kiadása.

Meghívók,

tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések

a legdiszesebb kiállításban.

Jegyzékek számlák, címekártyák, fe-
vélpapírok és borítékok leggyor-
sabbban olcsón készíttetnek.

Vidéki megrendelések

pontosan teljesíttetnek.

Könyvkötészetünk

nagy súlyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint

írómappák, ékszerdobozok,
képkeretek,

tánczrendek,

bőrmetszett és bőrdombormű

legdiszesebb

és legiszlésebb kivitel-
ben.

Papirzacskó
gyár.

Betű
tömöntőde.